

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра всесвітньої історії

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної і науково-педагогічної роботи та рекрутації
проф. І. Гаврилюк С. В.

Протокол № 5 від 21.02. 2018 р.

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
**Друга Річ Посполита: особливості політичного,
економічного та соціокультурного розвитку**

підготовки бакалаврів
галузі знань 0203 гуманітарні науки
напрямок підготовки: 6.020302 Історія

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «Друга Річ Посполита: особливості політичного, економічного та соціокультурного розвитку» підготовки бакалаврів, галузі знань 0203 гуманітарні науки; напряму підготовки 6.020302 Історія.

” ____ ” _____, 2018 р. - 18 с.

Розробник: Разиграєв Олег Володимирович, кандидат історичних наук, доцент

Рецензент: Гаврилюк Олександр Никифорович, кандидат історичних наук, доцент.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри всесвітньої історії.
протокол № 1 від _____ 2018 р.
Завідувач кафедри _____ (Крамар Ю. В.)

Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією історичного факультету
протокол № 1 від _____ 2018 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету _____ (Карліна О. М.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Разиграєв О. В., 2018.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Вибіркова
Денна форма навчання	Шифр і назва галузі знань: <i>0203 гуманітарні науки</i>	
	Спеціальність: <i>6. 020302 Історія</i>	
Кількість годин/кредитів 120/4	Освітня програма <i>європеїстика та історія міжнародних відносин</i>	Рік навчання: <i>третій</i>
		Семестр: <i>шостий</i>
		Лекції: <i>22 год.</i>
		Практичні (семінари): <i>22 год.</i>
ІНДЗ: немає	Освітній ступінь <i>бакалавр</i>	Самостійна робота: <i>70 год.</i>
		Консультації: <i>6 год.</i>
		Форма контролю: <i>залік</i>

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна “Друга Річ Посполита: особливості політичного, економічного та соціокультурного розвитку” належить до переліку вибірових навчальних дисциплін і спрямована на ознайомлення студентів з особливостями суспільно-політичного, соціально-економічного та культурного життя Другої Речі Посполитої – польської держави, відновленої у 1918 році після 123 років поділів Австрією, Прусією та Росією.

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів ґрунтовних знань з історії Другої Речі Посполитої; вивчення причин, передумов та основних етапів становлення державності; аналіз особливостей суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку; простеження головних тенденцій соціокультурного життя, еволюції підходів до вирішення національного та релігійного питання; визначення місця та ролі Другої Речі Посполитої у системі міжнародних відносин у 1918-1939 рр.; з’ясування причин втрати державності восени 1939 р.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- Основні етапами становлення державності Другої Речі Посполитої;
- Особливості суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку міжвоєнної польської держави.
- Визначальні тенденції соціокультурного життя;
- Основні підходи до вирішення національного та релігійного, їх еволюцію;
- Головні вектори зовнішньої політики Другої Речі Посполитої;
- Причин занепаду міжвоєнної польської держави.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Друга Річ Посполита: становлення державності, особливості політичного та економічного розвитку

Тема 1. Вступ. Поляки у Першій світовій війні (2 год.)

«Польське питання» в роки Першої світової війни. Поляки на різних фронтах війни. Створення Польського національного комітету (З. Вельопольський, Р. Дмовський). Рейд Ю. Пілсудського. Польські легіони. Створення Польської військової організації. Позиція лівого табору. Хід військових дій на фронтах. Справа Польщі на заключному етапі війни. Революція в Росії. Зміна політичних орієнтацій поляків. Більшовицький переворот. Брестський мир. Поразка Центральних держав. Створення Тимчасового народного уряду Польської республіки. Революція в Німеччині. Повернення до Польщі Ю. Пілсудського. Відродження Польської держави.

Тема 2. Становлення Другої Речі Посполитої та визначення її кордонів у 1918-1923 рр. (2 год.)

Польське питання на Паризькій мирній конференції. Територіальні претензії Польщі. Підписання Версальського договору з Німеччиною. Польсько-українське та польсько-більшовицьке протистояння. Ситуація в Галичині і на Волині. Варшавський договір. Наступ на Київ. Контрнаступ більшовиків. Варшавська битва. Ризький мирний договір. Литовське питання. Відхід Вільна до Польщі. Створення «Серединної Литви». Перше, друге та третє Сілезькі повстання. Рішення Ради послів Антанти. Адміністративний поділ Другої Речі Посполитої.

Тема 3. Особливості політичного розвитку Польщі у 1918-1926 рр. (2 год.)

Вибори до Законодавчого сейму (січень 1919 р.). Склад до Законодавчого сейму. Перевага Народно-національного союзу («ендеків»). «Мала Конституція» (лютий 1919 р.). Перехід влади до сейму. Відкриття шляху до міжнародного визнання Польщі. «Березнева» Конституція 1921 р. Законодавча влада – двопалатний парламент (сейм та сенат). Виконавча влада – президент та уряд. Гарантування демократичних прав і свобод. Запровадження демократичного парламентського устрою. Проблеми внутрішнього життя. Парламентські вибори 1922 р. Вбивство президента Г. Нарutowича. Парламентська криза. Уряд «Гієни-Пяста». Діяльність уряду В. Грабського. Криза польського парламентаризму.

Тема 4. Еволюція політичної системи Другої Речі Посполитої у 1926-1935 рр. (2 год.)

Державний переворот Ю. Пілсудського (травень 1926 р.). Легітимізація режиму. Уряд К. Бартеля. Обрання президентом І. Мосціцького. Створення інституту Генерального інспектора Збройних Сил. Табір Великої Польщі (Р. Дмовський). Пілсудський і пілсудчики. Політика державної асиміляції. Політична боротьба у 1926-1933 рр. Конфлікти між виконавчою владою і парламентом. Вибори 1928 р. Діяльність «Безпартійного блоку співпраці з урядом». «Брестські вибори» (1930 р.). Обмеження громадянських прав і свобод. Конституція 1935 р. Відновлення президентської форми правління. Смерть Ю. Пілсудського.

Тема 5. Особливості економічного розвитку Польщі у міжвоєнний період (2 год.)

Становище населення у 1918-1921 рр. Економічний розвиток у 1920-х рр. Вихід з повоєнної розрухи. Стабілізація фінансової системи. Запровадження золотого та інші реформи В. Грабського (1924 р.). Заходи щодо поліпшення соціально-економічної ситуації. Земельна реформа (грудень 1925 р.). Наростання кризових явищ (1925 р.). Економічна стабільність після перевороту Ю. Пілсудського. Польща в роки світової економічної кризи. Спад ціна на сільськогосподарську продукцію. Труднощі зі збутом сировини та промислових товарів. Безробіття. Особливості економічного розвитку Польщі у другій половині 1930-х рр.

Тема 6. Міжнародне становище та зовнішня політика Другої Речі Посполитої (2 год.)

Зовнішня політика Польщі у «дотравневий» період. Боротьба за розширення кордонів Польщі (1918-1923 рр.). Польсько-французький воєнний союз (1921 р.). «Федералістська» концепція Ю. Пілсудського. «Прометеїстський рух». Відносини з СРСР та Німеччиною. Друга Річ Посполита на міжнародній арені у 1930-ті роки. Договір про ненапад з СРСР (1932 р., 1934 р.). Декларація про незастосування сили між Польщею та Німеччиною (1934 р.). Україна у зовнішньополітичних доктринах Польщі. Загострення німецько-польських суперечностей. Агресія Німеччини проти Польщі (вересень 1939 р.).

Змістовий модуль 2.

Особливості національного, соціокультурного та духовного розвитку Другої Речі Посполитої

Тема 1. Суспільство Другої Речі Посполитої (2 год.)

Соціальна структура. Зростання чисельності населення. Прискорення процесу урбанізації. Переписи 1921 та 1931 рр. Еміграція. Вплив цивілізаційних здобутків на польське суспільство. Уповільнення модернізаційних соціально-економічних трансформацій при одночасному збереженні традиційних укладів. Зайнятість населення. Особливості щоденного життя. Проблема суспільної свідомості. Трагування нації.

Тема 2. Національне питання (2 год.)

Багатонаціональний склад населення. Проблема політики щодо національних меншин. Національна та державна асиміляція. Погляди Ю. Пілсудського та Р. Дмовського. Переписи 1921 та 1931 рр. «Справа Українців». Відлуння польсько-української війни. Західна Волинь і Східна Галичина. Сепаратизм. Організований опір українців як реакція на політику польських властей. Закон про освіту Грабського (1924 р.). Діяльність Української парламентської репрезентації, ОУН і КПЗУ. «Білоруське питання». Позиція СРСР. Націоналістичні настрої литовців. Євреї. Антисемітські погляди. Діяльність сіоністської та ортодоксальної течій. Згуртованість німецької національної меншини.

Тема 3. Духовне життя суспільства (2 год.)

Проблеми етноконфесійності в II Речі Посполитій (1918–1939). Тісний зв'язок національного та релігійного питання. Панівне становище римо-католицької церкви. Православна церква. Боротьба за українізацію православної церкви. Митрополити Діонісій та Олексій Громадський. Греко-католики. Протестантські громади. Переписи 1921 та 1931 рр. Політика урядів міжвоєнної Польщі (1918–1939 рр.) щодо православної церкви. Становище православ'я на західноукраїнських землях під владою Польщі. Ревіндикаційні акції кінця 1930-х рр. Проблематика релігійної толерантності.

Тема 4. Культурне життя Польщі у міжвоєнний період (2 год.)

«Ера свободи». Освіта. Декрет про обов'язкове семирічне навчання (1919 р.). Поступове зростання мережі шкіл. Закон 1924 р. про утравістичне (двомовне) шкільництво. Розвиток вищої освіти. Розширення мережі бібліотек та читалень. Наука. Львівська та Варшавська математичні школи. Розвиток хімії та фізики. Засоби комунікації. Зростання періодичних видань. Радіо. Кінематограф. Поширення звукового кіно. Театральне мистецтво. Виникнення нових театрів. «Політичний театр» (С. Ярач). «Театр Польський» (А. Шишман). Художня література та живопис. Авангардизм та реалізм. Скульптура, архітектура та музичне мистецтво.

Тема 5. Польща напередодні Другої світової війни (2 год.)

Особливості політичного розвитку у другій половині 1930-х рр. Польща без Пілсудського. Поділ «пілсудчиків» на ліберальних та прихильників жорсткого курсу.

Парламентські вибори 1935 р. «Нормалізація» польсько-українських взаємин. Послаблення правлячого табору. Зростання радикальних тенденції у політичному житті. Створення «Табору національного об'єднання» навколо Е. Ридз-Сміглого (1937 р.). Зміна державної політики щодо національних меншин. Загострення національного питання. Українсько – польські відносини в 1939 році. Причини падіння Другої Речі Посполитої.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/ п	Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, відведених на: аудиторні та позааудиторні заняття (денна форма)				
		Лекції	Семінари	Сам. роб.	Консул ьтації	Усього
Змістовий модуль 1. Друга Річ Посполита: становлення державності, особливості політичного та економічного розвитку						
1.	Вступ. Поляки у Першій світовій війні.	2				2
2.	Становлення Другої Речі Посполитої та визначення її кордонів у 1918-1923 рр.	2	2	10		14
3.	Особливості політичного розвитку Польщі у 1918-1926 рр.	2	2	10	2	16
4.	Еволюція політичної системи Другої Речі Посполитої у 1926-1935 рр.	2	2	10	2	16
5.	Особливості економічного розвитку Польщі у міжвоєнний період	2	2			4
6.	Міжнародне становище та зовнішня політика Другої Речі Посполитої	2	2	10		14
	Разом за змістовим модулем 1	12	10	40	4	66
Змістовий модуль 2. Особливості національного, соціокультурного та духовного розвитку Другої Речі Посполитої						
7.	Суспільство Другої Речі Посполитої	2	2			4
8.	Національне питання	2	4	10	2	18
9.	Духовне життя суспільства	2	2	10		14
10.	Культурне життя Польщі у міжвоєнний період	2	2			4
11.	Польща напередодні Другої світової війни	2	2	10		14
Разом за змістовим модулем 2		10	12	30	2	54
Усього годин:		22	22	70	6	120

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Становлення Другої Речі Посполитої та визначення її кордонів у 1918-1923 рр.	10
2.	Еволюція політичної системи Другої Речі Посполитої	20
3.	Міжнародне становище та зовнішня політика Другої Речі Посполитої	10
4.	Національне питання	10
5.	Духовне життя суспільства	10
6.	Польща напередодні Другої світової війни	10
Разом		70

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль (мах - 40 балів)		Модульний контроль (мах - 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1		Модуль 2		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	МКР 1	МКР 2	
12 балів як середнє арифм. + 8 балів за активність	12 балів як середнє арифм. + 8 балів за активність	30	30	100

До поточної модульної оцінки додаються бали за активну навчальну діяльність протягом семестру:

- 8 балів додаються, якщо на 75% практичних занять студент отримав позитивну оцінку або доповнення;
- 3 бали додаються, якщо на 25 % практичних занять студент отримав позитивну оцінку або доповнення.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на практичних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними; відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні»
	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні», може самостійно знайти в підручнику відповідь
	3	Студент намагається аналізувати на основі побутових знань і навичок; виявляє окремі властивості,

		спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру, за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, провести за зразком економічні розрахунки; слабо орієнтується у поняттях, визначеннях, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність предмета, може дати визначення економічних понять, категорій, однак із помилками, впевнено працювати з підручником, самостійно оволодіти частиною навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але висновки не логічні, не послідовні
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, економічні ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою, самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами
Достатній (алгоритмічний-дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, вміє наводити свої власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити, самостійно користуватися додатковими джерелами, правильно використовувати термінологію, скласти прості таблиці, схеми
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює суспільні події в державі і за рубежом, вміє аналізувати, робити висновки до економічних розрахунків; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, однак із деякими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і захистити його положення
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує економічні знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації, чітко тлумачить економічні поняття, формулювання законів, нормативних документів, може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички
Високий (творчий професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних умовах, ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності процесів; робить аргументовані висновки, практично оцінює окремі нові факти, явища, процеси, самостійно визначає мету власної

		діяльності; розв'язує творчі завдання, може сприймати іншу позицію як альтернативну, знає суміжні дисципліни, використовує знання, аналізуючи економічні явища
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію, самостійно вивчити матеріал, визначити програму своєї пізнавальної діяльності, знаходити інформацію в газетах, журналах, публікаціях, Інтернеті, мультимедійних програмах тощо, оцінювати економічні явища в суспільстві, виявляє свою життєву позицію
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, використовує широкий арсенал засобів доказів своєї думки, розв'язує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, виконує науково-дослідну роботу, логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує Інтернет, моделює економічні ситуації в нестандартних умовах

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на контрольних роботах

1 бал – студент може розрізнити об'єкт навчання і відтворити деякі його елементи, мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.

2 бали – студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має не чіткі уявлення про об'єкт навчання, виявляє здатність елементарно викладати думку, може відтворити кілька термінів, явищ, без зв'язку між ними; повинен вибрати вільний варіант відповіді.

4 бали – студент має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу; здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, повторити за зразком певну дію, описує явища, процеси без пояснень причин; за допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтуються в поняттях, має фрагментарні навички в роботі з підручником, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі, здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу.

6 балів – Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, здатен відтворити його з помилками та неточностями, має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні дати, орієнтується в хронології, підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати наочні матеріали; відповіді непослідовні та нелогічні.

8 балів – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину

навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами.

10 балів – студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади та підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; самостійно користується додатковими джерелами; частково контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію; складає таблиці та схеми.

12 балів – знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.

14 балів – студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу.

16 балів – студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

18 балів – студент володіє узагальненими поняттями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них.

20 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Алексієвець Л. М. Новітня історія Польщі (1918–1939) / Л. Алексієвець. – Київ – Тернопіль : Астон, 2002. – 320 с.
2. Алексієвець Л. М. Польща: шляхом відродження державної незалежності 1918–1939 / Л. Алексієвець. – Тернопіль : Економічна думка, 2002. – 272 с.
3. Алексієвець Л. Польща: утвердження незалежної держави 1918–1926 / Л. Алексієвець. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2006. – 448 с.
4. Дильонгова Г. Історія Польщі. 1795–1990 / Г. Дильонгова. – К. : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2007. – 239 с.
5. Зашкільняк Л. Історія Польщі. Від найдавніших часів до наших днів / Л. Зашкільняк, М. Крикун. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2002. – 752 с.
6. Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів / За редакцією Л. Зашкільняка. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2001. – 660 с.
7. Налеч Д. Юзеф Пилсудский. Легенды и факты / Д. Налеч, Т. Налеч. – М. : Политиздат, 1990. – 399 с.
8. Ротшильд Д. Східно-Центральна Європа між двома світовими війнами / Д. Ротшильд. – Київ: Мегатайп, 2001. – 496 с.
9. Тымовский М. История Польши / М. Тымовский, Я. Кеневич, Е. Хольцер. – Москва : Весь мир, 2004. – 546 с.

Додаткова (україномовна):

10. Айненкель А. Політика Польщі відносно українців у міжвоєнний період. Вибрані проблеми / А. Айненкель // Україна – Польща: важкі питання: матеріали II міжнародного семінару істориків [„Українсько-польські відносини в 1918–1947 рр.”], (Варшава, 22–24 травня 1997 р.). – Т. 1–2. / Світовий союз воїнів Армії Крайової, Об'єднання українців у Польщі. – Варшава – Луцьк, 1998. – С. 29–47.
11. Алексієвець Л. Вибори в Законодавчий сейм 1919 р. та їх вплив на становлення основ парламентської демократії в Польщі / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2004. – Вип. 1. – С. 223–228.
12. Алексієвець Л. Визначення західних кордонів нововідродженої Польської республіки (1918–1921 рр.) / Л. Алексієвець // Р. Ф. Кайндль. Вікно в європейську науку. Матеріали II Міжнародного семінару „Кайндлівські читання”, 28–29 травня 2005 р. – Чернівці, 2005. – С. 15–20.
13. Алексієвець Л. Відновлення та утвердження державності в Польщі (1918–1921) / Л. Алексієвець // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. – Вип. 3. – Рівне, 2004. – С. 120–124.
14. Алексієвець Л. Відродження державної незалежності Польщі: крізь призму 85-річчя / Л. Алексієвець // Вісник Прикарпатського університету. Історія. – Вип. VIII. – Івано-Франківськ, 2004. – С. 55–69.
15. Алексієвець Л. Відродження польської культури як прогресивне явище національно-державного становлення у міжвоєнний час (1918–1939 рр.) / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2003. – Вип. 2. – С. 221–227.
16. Алексієвець Л. Відродження Польщі 1918 р. як закономірна подія в польській національній історії / Л. Алексієвець // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Вип. 7. Серія: Історія: Збірник наукових праць. – Вінниця. – 2004. – С. 173–178.

17. Алексієвець Л. Відродження та основні пріоритети польської культури, освіти та науки міжвоєнної доби (1918–1939 рр.) / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Філософія. – №11. – 2003. – С. 146–152.
18. Алексієвець Л. Вплив етнонаціональних проблем на політику уряду та парламенту Польської держави (1918–1926 рр.) / Л. Алексієвець // На перехрестях світової науки. Матеріали III Міжнародної наукової конференції „Вікно в європейську науку”. – Чернівці, 2006. – С. 241–242.
19. Алексієвець Л. Деякі аспекти внутрішньої і зовнішньої політики Польщі напередодні Другої світової війни (друга половина 30-х рр. XX століття) / Л. Алексієвець // Матеріали IV міжнародної наукової конференції молодих вчених „Україна – Польща: шлях до Європейської співдружності” (15–16 травня 2003 р.). – Тернопіль, 2003. – С. 11–17.
20. Алексієвець Л. Загальні закономірності та специфічні особливості відновлення і побудови нової Польської держави (1918–1939 рр.) / Л. Алексієвець // Теоретичні та прикладні проблеми країнознавства і краєзнавства. Матеріали Першої Всеукраїнської науково-практичної конференції (Рівне, 24–25 квітня 2002 р.). – Рівне, 2002. – С. 46–49.
21. Алексієвець Л. Зовнішня політика міжвоєнної Польщі – основні етапи й напрямки її здійснення (1918–1939 рр.) / Л. Алексієвець // Наукові праці Кам'янець–Подільського державного педагогічного університету: Історичні науки. – Кам'янець–Подільський, 2003. – Т. 11. – С. 357–366.
22. Алексієвець Л. Зовнішньополітичні пріоритети Польщі міжвоєнної доби / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2001. – Вип. 14. – С. 194–202.
23. Алексієвець Л. Зовнішньополітичні чинники утвердження Польщі як держави та формування її кордонів (1918–1939 рр.) / Л. Алексієвець // Суспільство: історія, методологія дослідження, практика. Матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної конференції, м. Тернопіль, 18 червня 2004 року. – Тернопіль, 2004. – С. 7–8.
24. Алексієвець Л. Історичні передумови відновлення державної незалежності Польщі (1914–1918 рр.) / Л. Алексієвець // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Т. 9. – Чернівці, 2002. – С. 20–39.
25. Алексієвець Л. Історичні та соціально-політичні передумови й конкретні обставини відродження незалежності Польщі / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2005. – Вип. 2. – С. 288–308.
26. Алексієвець Л. Історіографія історії відродження і становлення Польщі у міжвоєнний період / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2002. – Вип. 2. – С. 134–151.
27. Алексієвець Л. Історіографія історії становлення суспільно-державного устрою Польщі 1918–1926 рр. у контексті сучасних методологічних підходів / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2006. – Вип. 2. – С. 180–201.
28. Алексієвець Л. Історія відродження і розвитку Польщі у міжвоєнний період в українській історіографії / Л. Алексієвець // Матеріали V конгресу Міжнародної асоціації українців. Історія: Збірник наукових статей. Ч. 2. – Чернівці, 2004. – С. 416–420.
29. Алексієвець Л. Конституція 1921 р. і проблеми становлення системи парламентської демократії / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського

- державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2003. – Вип. 4. – С. 294–297.
30. Алексієвець Л. Криза парламентської демократії. Травневий переворот 1926 року та його наслідки для Польщі / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2006. – Вип. 3. – С. 154–175.
  31. Алексієвець Л. М. Зовнішня політика Другої Речі Посполитої: основні пріоритети та інтереси / Л. Алексієвець // Ефективність державного управління: Збірник наукових праць / За заг. ред. А. О. Чемериса. – Львів, 2004/2005. – Вип. 6/7. – С. 123–133.
  32. Алексієвець Л. М. Польща в 1918–1926 рр.: особливості відродження національної державності / Л. Алексієвець // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. – Вип. 6. – Рівне, 2005. – С. 178–191.
  33. Алексієвець Л. М. Польща: відродження національної державності та формування основ парламентської демократії (1918–1926 рр.) / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2004. – Вип. 2. – С. 149–159.
  34. Алексієвець Л. Нове бачення відродження національної державної незалежності та розвитку Польщі міжвоєнної доби (1918–1939 рр.) / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2002. – Вип. 5. – С. 111–114.
  35. Алексієвець Л. Основні етапи здобуття національної державності Польщі 1918 р. / Л. Алексієвець // Матеріали V Буковинської Міжнародної історико–краєзнавчої конференції. У двох томах. – Т. 2. – Чернівці, 2006. – С. 29–39.
  36. Алексієвець Л. Основні етапи зовнішньої політики Польської Речі Посполитої у міжвоєнний період / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2002. – Вип. 3. – С. 153–156.
  37. Алексієвець Л. Основні етапи формування кордонів Польщі та захист польської національної державності в 1918–1926 рр. / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2005. – Вип. 1. – С. 145–161.
  38. Алексієвець Л. Основні проблеми й напрямки досліджень у сучасній українській історіографії розвитку міжвоєнної Польщі / Л. Алексієвець // II Міжнародний науковий конгрес українських істориків, Кам'янець–Подільський, 17–18 вересня 2003 р. – Кам'янець–Подільський; Київ; Нью-Йорк; Острог, 2005. – Т. I. – С. 408–411.
  39. Алексієвець Л. Основні тенденції розвитку польської економіки у міжвоєнні роки (1918–1939 рр.) / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Економіка. – № 14. – 2003. – С. 43–46.
  40. Алексієвець Л. Особливості відновлення та побудови Польської держави в 1918–1921 рр. / Л. Алексієвець // Слов'янський вісник: Науковий збірник. – Вип. 3. – Рівне, 2004. – С. 78–87.
  41. Алексієвець Л. Особливості соціально–економічного розвитку Польщі у міжвоєнний період (1918–1939 рр.) / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2001. – Вип. 13. – С. 184–195.
  42. Алексієвець Л. Політичний розвиток та еволюція парламентської системи у Польщі в 1918–1939 роках / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль, 2001. – Вип. 12. – С. 247–255.

43. Алексієвець Л. Польська економіка у міжвоєнні роки (1918–1939 рр.): новий погляд / Л. Алексієвець // Матеріали V Конгресу МАУ: соціально–гуманітарні науки / Відп. ред. В. О. Балух. – Чернівці: Рута, 2004. – С. 283–287.
44. Алексієвець Л. Польська культура міжвоєнного періоду: основні тенденції розвитку / Л. Алексієвець // Вісник Прикарпатського університету. – Історія. – Вип. VI. – Івано–Франківськ, 2002. – С. 160–174.
45. Алексієвець Л. Польське питання на Паризькій мирній конференції. Визначення кордонів Польської держави / Л. Алексієвець // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. – Серія: Історія: Збірник наукових праць. – Вип. 4. – Вінниця. – 2002. – С. 200–212.
46. Алексієвець Л. Польща на етапі відродження і становлення національної державності (1918–1921) / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2000. – Вип. 11. – С. 176–182.
47. Алексієвець Л. Реформа шкільної освіти і розбудова вищої школи Польщі у міжвоєнний період (1918–1939 рр.) / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2003. – Вип. 1. – С. 207–211.
48. Алексієвець Л. Роль соціально–економічних факторів у становленні й розвитку польської національної державності 1918–1926 рр. / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2006. – Вип. 1. – С. 191–202.
49. Алексієвець Л. Соціально–економічні проблеми Польщі на етапі відродження та становлення національної державності у міжвоєнні роки (1918–1939) / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. – Серія: Економіка. – № 15. – 2003. – С. 53–56.
50. Алексієвець Л. Соціально–етнічні проблеми Польщі міжвоєнної доби (1918–1939 рр.) / Л. Алексієвець // Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології. – Т. 2(16). – Чернівці, 2003. – С. 110–119.
51. Алексієвець Л. Становище і роль православної церкви в Другій Речі Посполитій / Л. Алексієвець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль. – 2002. – Вип. 4. – С. 117–119.
52. Алексієвець Л. Створення та еволюція парламентської системи в Польщі у міжвоєнні роки (1918–1939 рр.) / Л. Алексієвець // Наукові записки Кам'янець–Подільського державного педагогічного університету: історичні науки. – Кам'янець–Подільський, 2002. – Т. 8 (10). – С. 474–493.
53. Алексієвець Л. Українська історіографія історії Польщі міжвоєнної доби (1918–1939) / Л. Алексієвець // Питання історії України: Збірник наукових статей. – Чернівці, 2003. – Т. 6. – С. 328–332.
54. Алексієвець Л. Утворення і розвиток незалежної Польщі в міжвоєнну добу (1918–1939 рр.) / Л. Алексієвець // Вісник Київського славистичного університету. – 2003. – Вип. 14. – Історія. – С. 5–16.
55. Віднянський С. В. Українське питання в міжвоєнній Польщі: основні проблеми й напрямки наукових досліджень у сучасній вітчизняній історичній науці / С. В. Віднянський // Український історичний журнал. – 2003. – № 2. – С. 39–55.
56. Віднянський С., Калінчик В. Українсько–польські відносини 1917–1926: (сучасна історіографія проблеми) / С. В. Віднянський // Науковий вісник ВДУ, Серія: Історія. – 2007. – №1. – С. 44–51.
57. Гетьманчук М. З історії встановлення дипломатичних відносин між Українською РСР і Польщею у 1921 році / М. Гетьманчук // Науковий вісник ВДУ, Серія: Історія. – 2001. – №5. – С. 45–47.

58. Голубко В. Варшавський договір 1920 року між УНР і Польщею та його перспективи в оцінках польської громадськості Галичини / В. Голубко // "Воєнна історія". – 2010. – № (50). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://warhistory.ukrlife.org/2_10_3.html
59. Гон М.М. Із кривдою на самоті. Українсько-єврейські взаємини на західноукраїнських землях у складі Польщі (1935–1939) / М. М. Гон. – Рівне: Волинські обереги, 2005. – 192 с.
60. Гон М. М. Особливості міжетнічної взаємодії в контексті політичних процесів на західноукраїнських землях в міжвоєнний період / М. М. Гон. – Рівне: Волинські обереги, 2006. – 431 с.
61. Грицак Я. Й. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX ст. / Я. Й. Грицак. – К. : Генеза, 2000. – 360 с.
62. Гунчак Т. Г. Україна: перша половина XX століття : нариси політ. Історії / Т. Г. Гунчак. – К. : Либідь, 1993. – 288 с.
63. Давидюк Р. Волинське українське об'єднання та українізація церкви / Р. Давидюк // Науковий вісник ВДУ, Серія: Історія. – 2001. – №11. – С.40–43.
64. Давидюк Р. Волинське Українське Об'єднання (1931–1939) / Р. Давидюк, М. Кучерепа. – Луцьк : Настир'я, 2001. – 419 с.
65. Єременко Т. Українсько-польські стосунки в період боротьби за незалежність двох народів / Т. Єременко // Міжнародні зв'язки України: наук. пошуки і знахідки. – К., 1998. – Вип.7. – С.184–187.
66. Зайцев О. Ю. Представники українських політичних партій Західної України в парламенті Польщі (1922–1939) / О. Ю. Зайцев // Український історичний журнал. – 1993. – № 1. – С. 72–83.
67. Зарецька Т. Юзеф Пілсудський і Україна / Т. Зарецька. – К. : Ін-т історії України НАН України, 2007. – 288 с.
68. Зарецька Т. УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ПАРАЛЕЛІ: СИМОН ПЕТЛЮРА І ЮЗЕФ ПІЛСУДСЬКИЙ / Т. Зарецька // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки. – Київ, 2004. – №12. – С.157–175.
69. История Польши: в 3 т. / Под ред. Ф.Г. Зуева, А. Я. Манусевича, И.А. Хренова. – М. : Изд-во АН СССР, 1958. – Т. 3. – 667 с.
70. Іваник М. УНДО у виборах до органів місцевого самоврядування в 1925–1939 рр. / М. Іваник // Науковий вісник ВДУ, Серія: Історія. – 2001. – №11. – С.34–39.
71. Історія міст і сіл Української РСР : [у 26 т.]. – К. : Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1967–1973. – Волинська область. – 1970. – 746 с.
72. Історія міст і сіл Української РСР : [у 26 т.]. – К. : Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1967–1973. – Тернопільська область. – 1973. – 640 с.
73. Історія міст і сіл Української РСР : [у 26 т.]. – К. : Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1967–1973. – Рівненська область. – 1973. – 655 с.
74. Каліберда Ю. 3-я Залізна дивізія армії УНР (за спогадами та життєписами військових мемуаристів) / Ю.Каліберда // "Воєнна історія". – 2010. – № (50). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://warhistory.ukrlife.org/2_10_4.html
75. Козира В. Політика Міністерства внутрішніх справ Польської Республіки щодо східних кресів у 1918–1926 рр. / В. Козира // *Ukrainica Polonica*. – 2005. – № 2. – С. 25–47.
76. Комар В. Л. „Українське питання” в політиці урядів Польщі (1926–1939 рр.) / В. Л. Комар // Український історичний журнал. – 2001. – № 5. – С. 120–128.
77. Крамар Ю.В. Національні меншини в політиці воєводської адміністрації Г.Юзевського на Волині (1928–1938) / Ю.В. Крамар // Науковий вісник ВДУ, Серія: Історія. – 2000. – №1. – С.83–88.
78. Крамар Ю.В. Рух за українізацію православної церкви на Волині у міжвоєнний період / Ю.В. Крамар // Науковий вісник ВДУ, Серія: Історія. – 2002. – № 3. – С.126–132.
79. Кульчицький С. Україна між двома світовими війнами (1921–1939). Серія: Україна крізь віки. / С. Кульчицький. – Т.11. – К. : Альтернативи, 1999. – 336 с.

80. Кучерепа М. До генезису конфлікту: українсько – польські відносини на Волині напередодні Другої світової війни / М. Кучерепа // У пошуках правди: Зб. матеріалів міжнар. наук. конф. „Українсько – польський конфлікт на Волині в роки Другої світової війни: генезис, характер, перебіг і наслідки”, Луцьк 20–23 травня 2003 р./ Упорядн. В.К.Баран, М.М. Кучерепа, М.В. Моклиця, В.І. Гребенюк.– Луцьк, 2003.– С.36–48.
81. Кучерепа М. М. Національна політика Другої Речіпосполитої щодо українців (1919–1939 рр.) / М. Кучерепа // Україна – Польща: важкі питання: матеріали II міжнародного семінару істориків [„Українсько–польські відносини в 1918–1947 рр.”], (Варшава, 22–24 травня 1997 р.). – Т. 1–2 / Світовий союз воїнів Армії Крайової, Об’єднання українців у Польщі. – Варшава – Луцьк, 1998. – С. 11–28.
82. Кучерепа М.М. Варшавський договір 1920 року: генеза, проблеми, наслідки / М. Кучерепа // Науковий вісник ВДУ, Серія: Історія.– 200. – №5. – С.193–197.
83. Кучерепа М.М. Національна політика Польщі щодо українців напередодні Другої світової війни / М. Кучерепа // Науковий вісник ВДУ, Серія: Історія. – 2001. – №11. – С.27–34.
84. Кучик О. Українсько – польський конфлікт у європейській політиці / О. Кучик // Науковий вісник ВДУ, Серія: Історія.– 2001. – №11. – С.18–26.
85. Литвин С. Петлюра і Пілсудський: спільний похід на Київ 1920 року / С. Литвин // "Воєнна історія". – 2010. – № (50). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://warhistory.ukrlife.org/2_10_2.html
86. Лісевич І. Т. До питання про українсько-польський союз 1920 р. / І. Т. Лісевич // Міжнародні зв’язки України : наук. пошуки і знахідки : зб. наук. пр. НАН України, Ін-т історії України. – К., 1998. – Вип. 7. – С. 188–191.
87. Макарчук С. А. Этносоциальное развитие и национальные отношения на западноукраинских землях в период империализма / С. А. Макарчук. – Львов: Высш. шк. Изд-во при Львов. ун-те, 1983. – 255 с.
88. Михутина И. Польско-советская война 1919–1920 гг. / И. Михутина. – М. : Рос. АН, Ин-т славяноведения и балканистики, Междунар. фонд югослав. исслед. и сотрудничества "Слав. летопись", 1994. – 322 с.
89. Оніщук В. Боротьба за автокефалію Православної церкви в Польщі в 20–х роках ХХ століття / В. Оніщук // Науковий вісник ВДУ, Серія: Історія. – 2001. – №5. – С.203–206.
90. Петлюра С.В. Статті / С.В. Петлюра. – К. : Дніпро, 1993. – С. 341.
91. Польща та Україна в боротьбі за незалежність 1918–1920 / Під ред. Т.Кшонстка. – Варшава : Віпарт, 2010. – 524 с.
92. Русаченко А. Українсько – польські відносини в ХХ столітті: погляд українського автора / А. Русаченко // У пошуках правди: Зб. матеріалів міжнар. наук. конф. „Українсько – польський конфлікт на Волині в роки Другої світової війни: генезис, характер, перебіг і наслідки”, Луцьк 20–23 травня 2003 р./ Упорядн. В.К.Баран, М.М. Кучерепа, М.В. Моклиця, В.І. Гребенюк.– Луцьк, 2003.– С.21–35.
93. Слюсаренко П. Битва під Замостям 1920 року (до 90-річчя оборони Замостя) / П. Слюсаренко // "Воєнна історія". – 2010. – № 2. – С. 29–50.
94. Стоколос Н. Г. Політика урядів міжвоєнної Польщі (1918–1939 рр.) щодо православної церкви та українців / Н. Стоколос // Український історичний журнал. – 2001. – № 5. – С. 59–81.
95. Стоколос Н. Проблеми етноконфесійності в II Речі Посполитій (1918–1939) / Н. Стоколос // Християнство і національна ідея: Науковий збірник. – Київ; Тернопіль; Краків, 1999. – С. 108–115.
96. Стоколос Н. Становище православ’я на західноукраїнських землях під владою Польщі (1918–1939 рр.) / Н. Стоколос // Історія релігії в Україні: У 10 т. // Редкол.: А. Колодний (голова) та ін. – К., 1999. – Т. 3: Православ’я в Україні / За ред. А. Колодного, В. Климова. – С. 372–383.
97. Стоколос Н. Унійна акція Ватикану на українських землях Польщі у міжвоєнний період (1920–1930 рр.) / Н. Стоколос // Християнство: контекст світової історії та культури: Науковий збірник. – К., 2000. – С. 211–215.

98. Сюднюков І. У зачарованому колі: рік 1920-й. До 90-річчя укладання Варшавського договору Юзефа Пілсудського та Симона Петлюри / І. Сюднюков // «День». –2010. – № 81. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.day.kiev.ua/296675>
99. Трофимович Л. Українсько – польські відносини в 1939 році / Л. Трофимович // У пошуках правди: Зб. матеріалів міжнар. наук. конф. „Українсько – польський конфлікт на Волині в роки Другої світової війни: генезис, характер, перебіг і наслідки”, Луцьк 20–23 травня 2003 р./ Упорядн. В.К.Баран, М.М. Кучерепа, М.В. Моклиця, В.І. Гребенюк.– Луцьк : Вежа, 2003.– С.127–134.
100. Юхимюк О. Польський закон про воєводське самоврядування 1922р.: історичні передумови та правова характеристика / О. Юхимюк // Науковий вісник ВДУ, Серія: Історія.–2001–№10.–С.179–185.
101. Яжборовская И. Россия и Польша. Синдром войны 1920 г. / И. Яжборовская, В. Парсаданова. – М. : Academia, 2005. – 404 с.

Додаткова (польськомовна):

102. Ajneńkiel A. Od „rządów ludowych” do przewrotu majowego. Zarys dziejów politycznych Polski 1918–1926 / A. Ajneńkiel. – Warszawa : Wiedza Powszechna, 1977. – 470 s.
103. Ajneńkiel A. Polska po przewrocie majowym. Zarys dziejów politycznych Polski 1926–1939 / A. Ajneńkiel. – Warszawa: Wiedza Powszechna, 1980. – 724 s.
104. Ajneńkiel A. Ustrój polityczny II Rzeczypospolitej / A. Ajneńkiel // „Z dziejów Drugiej Rzeczypospolitej”. Praca zbiorowa pod. red. A.Garlickiego. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1986. – S.105–145.
105. Brzoza Cz. Historia Polski 1918–1945 / Cz. Brzoza, A. Sowa. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 2006. – 754 s.
106. Chojnowski A. Koncepcje polityki narodowościowej rządów polskich w latach 1921–1939 / A. Chojnowski. – Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1979. – 262 s.
107. Chojnowski A. Piłsudczycy u władzy: dzieje Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem / A. Chojnowski. – Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1986. – 294 s.
108. Davies N. Serce Europy. Krótka historia Polski / N. Davies. – Londyn : Aneks, 1995. – 414 s.
109. [Garlicki A. Pierwsze lata Drugiej Rzeczypospolitej](#) / A. Garlicki. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1989. – 80 s.
110. Papierzyńska-Turek M. Między tradycją a rzeczywistością: państwo wobec prawosławia 1918–1939 / M. Papierzyńska-Turek. – Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1989. – 481 s.
111. Papierzyńska-Turek M. Sprawa Ukraińska w Drugiej Rzeczypospolitej / M. Papierzyńska-Turek. – Kraków : Wydawnictwo Literackie , 1979. – 389 s.
112. Pobóg-Malinowski W. Najnowsza historia polityczna Polski (1914–1939) / W. Pobóg-Malinowski. T. II. – Gdańsk : Graf, 1990. – 495 s.
113. Tomaszewski J. Mniejszości narodowe w Polsce XX wieku / J. Tomaszewski. – Warszawa : Editions Spotkania , 1991. – 57 s.
114. Tomaszewski J. Ojczyzna nie tylko Polaków. Mniejszości narodowe w Polsce w latach 1918–1939 / J. Tomaszewski. – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1985. – 223 s.
115. Torzecki R. Kwestia ukraińska w Polsce w latach 1923–1929. / R. Torzecki – Kraków : Wydawnictwo Literackie , 1989. – 467 s.
116. Zarnowski J. Społeczeństwo Drugiej Rzeczypospolitej 1918–1939. / J. Zarnowski – Warszawa : Państw. Wydaw. Naukowe, 1973. – 434 s.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Поляки у Першій світовій війні.
2. «Польське питання» в роки Першої світової війни.
3. Наслідки Першої світової війни для польського народу.
4. Становлення Другої Речі Посполитої та визначення її кордонів у 1918-1923 рр.
5. Польське питання на Паризькій мирній конференції.
6. Польсько-українське та польсько-більшовицьке протистояння. Литовське питання (1918-1922 рр.).
7. Врегулювання західних і південних кордонів.
8. Адміністративний поділ Другої Речі Посполитої.
9. Особливості політичного розвитку Польщі у 1918-1926 рр.
10. Вибори Законодавчого сейму 1919 р. «Мала Конституція».
11. Конституція 1921 р.
12. Парламентські вибори 1922 р.
13. Діяльність уряду В. Грабського.
14. Еволюція політичної системи Другої Речі Посполитої у 1926-1935 рр.
15. Державний переворот 1926 р.
16. Політична боротьба у 1926-1933 рр.
17. Правління режиму санації. Конституція 1935 р.
18. Особливості економічного розвитку Польщі у міжвоєнний період.
19. Економічний розвиток у 1920-х рр.
20. Польща в роки світової економічної кризи.
21. Особливості економічного розвитку Польщі у другій половині 1930-х рр.
22. Міжнародне становище та зовнішня політика Другої Речі Посполитої.
23. Зовнішня політика Польщі у «дотравневий» період.
24. Друга Річ Посполита на міжнародній арені у 1930-ті роки.
25. Україна у зовнішньополітичних доктринах Польщі.
26. Суспільство Другої Речі Посполитої.
27. Соціальна структура та чисельність населення.
28. Особливості щоденного життя.
29. Проблема суспільної свідомості
30. Національне питання: загальна характеристика
31. Національне питання Українці.
32. Національне питання (Білоруси)
33. Національне питання (Литовці)
34. Національне питання (Євреї)
35. Національне питання (Німці)
36. Духовне життя суспільства.
37. Римо-католицька церква.
38. Православна церква.
39. Протестантські громади.
40. Культурне життя Польщі у міжвоєнний період.
41. Розвиток освіти.
42. Наука.
43. Засоби комунікації.
44. Кінематограф та театральне мистецтво.
45. Художня література та живопис.
46. Скульптура, архітектура та музичне мистецтво.
47. Польща напередодні Другої світової війни.
48. Особливості політичного розвитку у другій половині 1930-х рр.
49. Загострення національного питання.
50. Причини падіння Другої Речі Посполитої.